

Eulers metod

Eulers metod är en metod för att lösa ordinära differentialekvationer av första ordningen. Det är i grunden en omskrivning av differenskvoten som används för derivatans definition.

Vi har

$$y' = f(t, y(t)) \text{ och } y'(t) = \frac{y(t+h) - y(t)}{h} \text{ utan gränsvärde.}$$

Vi gör det hela diskret genom y_{n+1} ersätter $y(t+h)$ och y_n ersätter $y(t)$.

Vi får

$$y(t+h) = y(t) + hf(t) \text{ som diskret är } y_{n+1} = y_n + hf(t_n, y_n).$$

Man behöver ett startvärde tex. $y_0 = 1$, dvs $y(0) = 1$.

Vi använder detta på en differentialekvation vi kan lösa för att kontrollera resultatet: $y' = -3ty$ som har lösningen $y = Ae^{-3t^2/2}$. Om vi väljer startvärdet enligt ovan så kan A bestämmas till 1. Vi startar således vid $t=0$ och väljer att gå till $t=1$ med 4 steg. Vi sammanfattar innan beräkningen.

$t=0$ är	$n=0$
$t=0,25$	$n=1$
$t=0,5$	$n=2$
$t=0,75$	$n=3$
$t=1$	$n=4$

och $h=0,25$

Vi prövar manuellt.

$$y_0 = 1, t_0 = 0,$$

$$y_1 = y_0 + 0,25 \cdot 0 = 1 + 0 = 1 \text{ o } t_1 = 0,25$$
$$(y_1 = y_0 + h(-3 \cdot t_0 \cdot y_0))$$

$$y_2 = y_1 + 0,25 \cdot (-3 \cdot 0,25 \cdot 1) = 1 - 3/8 = 0,8125 \text{ o } t_2 = 0,5$$
$$(y_2 = y_1 + h(-3 \cdot t_1 \cdot y_1))$$

$$y_3 = y_2 + 0,25 \cdot (-3 \cdot 0,5 \cdot 0,8125) = 0,5078125 \text{ o } t_3 = 0,75$$
$$(y_3 = y_2 + h(-3 \cdot t_2 \cdot y_2))$$

och den sista

$$y_4 = y_3 + 0,25 * (-3 * 0,75 * 0,5078125) = 0,222167969$$
$$(y_4 = y_3 + h(-3 * t_3 * y_3))$$

Så det diskreta förslaget är att $y(1) = 0,22$. Om vi sätter in och räknar i lösningen får vi $y = e^{-3t^2/2} = e^{-3/2} = 0,22313016$. Vi förbättrar detta genom att dela in i fler steg mellan 0 och 1 men då är det lämpligt att låta datorn ta över.

För 10 delar får vi med datorn 0.22305911466494655, för 100 får vi 0.22313009271198628.

1) Skriv ett program i python som löser problemet här ovan. Hur många steg, cirka, behövs för 5 korrekta decimaler? Plotta den numeriska lösningskurvan samt den exakta (analytiska).

2) Testa programmet på en annan differentialekvation som har en explicit analytisk lösning: $y' = -y + t e^{-t}$ har lösningen $y = \left(\frac{t^2}{2} + C\right) e^{-t}$. Undersök för startvärdet $y(0) = 1$. Plotta för 2 olika steglängder.

3) Lös differentialekvationen $y' = \sqrt{t} \cdot \sin(t)$. Rita lösningar som börjar med $t = 0$ och slutar med $t = 4$ för startvärdena $y(0) = 0$, $y(0) = 1$, $y(0) = 2$, $y(0) = 3$. Alla kurvor i samma diagram.